

Sundbyberg 2023-06-16
Diarienummer: 30/2022

Vår referens: **Tor Gustafsson**,
tor.gustafsson@funktionsratt.se

Mottagare: **remiss@boverket.se**

Remissvar: Boverkets förslag till föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader

Funktionsrätt Sverige

Funktionsrätt Sverige är en samarbetsorganisation för 52 funktionsrättsförbund som tillsammans representerar cirka 400 000 medlemmar. Vårt arbete grundar sig på mänskliga rättigheter när vi driver medlemmarnas funktionsrätt - rätten att fungera i samhällslivets alla delar på lika villkor. Vårt mål är ett samhälle för alla.

Övergripande synpunkter på förslagen

Boverkets förslag bygger på en modell som innebär att allmänna råd tas bort i sin nuvarande form och att mått och detaljregler till stor del försvinner från föreskrifterna. Även hänvisningar till standarder tas bort och byggaktörerna ges större frihet att utforma egna lösningar.

Vi menar att Boverkets förslag innebär att staten **frånhänder sig en stor del av sitt ansvar** för att säkerställa tillgänglighet och god kvalitet i utformningen av byggnader. De föreslagna förändringarna riskerar i praktiken att medföra en oacceptabel försämring av tillgängligheten i byggd miljö.

De allmänna råden och de standarder som idag är kopplade till föreskrifterna innehåller mått och detaljregler som har varit **en viktig utgångspunkt** i byggprocessen. De vägleder byggentreprenörerna så att de kan göra rätt från början och fungerar i praktiken som en **kvalitetssäkring** för hållbara bostäder/byggnader. De sätter en miniminivå för godtagbar tillgänglighet och användbarhet i den

byggda miljön. Många av dessa detaljregler och mått förmedlar dessutom kunskaper och erfarenheter och är baserade på forskning kring faktiska **användarbehov** – värdefulla kunskaper som riskerar att gå förlorade om de inte längre kopplas till gällande regelverk. Vår bedömning är därför att det föreligger en uppenbar risk att det nya regelverket i praktiken **kommer att leda till försämringar av både tillgänglighet och säkerhet**, vilket drabbar personer med funktionsnedsättning allra mest.

Förslagen öppnar upp för **en otydlighet i praxis** där olika byggentreprenörer kan hänvisa till olika skrivningar i handböcker och branschmaterial för att få lösningar godkända. Risken är då uppenbar att byggnadsnämnder runtom i landet kommer att uppleva sig pressade att acceptera lösningar som inte har godtagbar tillgänglighet.

De svenska myndigheterna har åtaganden enligt **Funktionsrättskonventionen**. Det handlar bland annat om att nya byggnader **ska vara universellt utformade** – så att de redan från början är tillgängliga att använda för alla i samhället – och att personer med funktionsnedsättning ska kunna välja bostad på lika villkor som andra.

För att leva upp till sina åtaganden menar vi att staten fortsatt behöver ha en aktiv roll i att säkerställa att nya lösningar är tillgängliga och säkra, men den föreslagna modellen för byggreglerna **går i motsatt riktning**. Vi saknar en mer grundlig **konsekvensanalys** av hur de genomgripande förändringarna kommer att påverka tillgänglighet och säkerhet. Här är ett par konkreta exempel där vi tydligt ser negativa konsekvenser:

Synpunkter på vissa förslag

Avsnitt 5.3.1

- **Boverket föreslår att krav om stödhandtag i dusch tas bort**

Funktionsrätt Sverige avstyrker förslaget.

I BBR 8:22 finns ett allmänt råd om att det bör finnas stödhandtag i duschen i hygienrum som ska vara tillgängliga. Syftet med kravet på stödhandtag är att förebygga halkning. Det antyds att ett borttagande av kravet på stödhandtag skulle innebära en konstadseffektivisering och även vara fördelaktigt

samhällsekonomiskt, men någon beräkning presenteras inte i remissen.

Det är svårt att se hur det här kan bli en samhällsekonomisk besparing. Skador i duschutrymmen leder ofta till svåra skador oavsett ålder. Stödhandtag i duschen är något som ökar tryggheten i boendet för alla och det går att argumentera för att det därför borde vara standard i nya lägenheter.

Till den samhällsekonomiska kostnaden för att ta bort kravet på stödhandtag behöver vi lägga den mänskliga och ekonomiska kostnaden för allvarliga olycksfall - och att ansvaret i stället flyttas över på individen att ansöka om bostadsanpassningsbidrag för att sätta in stödhandtag. Till saken bör också anföras att utbetalningar av bostadsanpassningsbidrag har minskat drastiskt de senaste åren.

- **Boverket föreslår ett borttagande av krav om att ledstänger bör löpa förbi trappans början och slut med minst 30 centimeter (Kap 2, §13)**

Funktionsrätt Sverige avstyrker förslaget.

Enligt allmänt råd i nuvarande regelverk (BBR 8:2322) bör ledstänger dras ut före första trappsteget och efter sista trappsteget med minst 30 centimeter.

Kravet har funnits med sedan 1967 och bygger på forskning om vad som behövs för att olika användare ska få ett acceptabelt balansstöd. Boverket föreslår nu att det här kravet tas bort, vilket i så fall är en drastisk försämring och en tillbakagång till hur byggreglerna såg ut i början av 1960-talet.

Med vänlig hälsning
Funktionsrätt Sverige

Nicklas Mårtensson
Ordförande